

Afzender: Rutherfordweg 102, 3542 CG Utrecht

Utrecht, 29 augustus 2025

Aan:

De leden van de Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken

T.a.v. de voorzitter, mw. Ingrid Michon-Derkzen

Per email: cie.ez@tweedekamer.nl

Onderwerp: Inbreng Spotta voor het rondetafelgesprek over het wetsvoorstel wijziging Postwet

Geachte mevrouw Michon, geachte leden van de commissie,

Spotta dankt uw commissie voor de uitnodiging om deel te nemen aan het rondetafelgesprek van 3 september aanstaande. In voorbereiding daarop breng ik met deze brief alvast ons belangrijkste punt onder de aandacht en dat is dat in het voorliggende wetsvoorstel te weinig ruimte wordt gegeven aan concurrentie en innovatie.

Wij zijn het met de minister eens dat er, mede door het onrechtmatige gedrag van een van zijn ambtsvoorgangers, op korte termijn geen landelijke alternatieven meer zijn op de postmarkt en dat we daarmee voor de nationale postbezorging zijn aangewezen op PostNL. Wel zouden wij, ook in het licht van diezelfde onrechtmatigheden verwachten dat er in dit wetsvoorstel iets in gang zou worden gezet om bedrijven die actief zijn in de brede bezorgmarkt extra te stimuleren om weer alternatieven te laten ontstaan. Helaas bevat het wetsvoorstel weinig concreets in deze richting. En dat terwijl de overheid zelf ook belang bij alternatieven heeft voor (1) het (laten) organiseren van de universele postdienst, (2) het betaalbaar en betrouwbaar versturen van post (met de overheid als grootste postverzender), (3) het (ook op langere termijn) voorkomen van onnodig hoge subsidies om de postbezorging op peil te houden en (4) het reduceren van de afhankelijkheid van één aanbieder die beursgenoteerd is en daarmee ten prooi kan vallen aan bijvoorbeeld aandeelhoudersactivisme.

Ook vanuit het ministerie zelf zien wij weinig initiatief en ambitie komen. In een gesprek op 17 juli 2025 hebben wij op ambtelijk niveau de Alternatieve Postvisie besproken die wij samen met de regionale postbedrijven en een consultant hebben uitgewerkt. Het ministerie gaf daarop aan voor zichzelf geen rol te zien om die visie verder te verkennen. En blijkens het wetsvoorstel ziet ze voor zichzelf dus ook geen rol om het ontstaan van alternatieven te stimuleren. Hiermee is de impasse compleet. Het ministerie zet Nederland met dit wetsvoorstel tot 2035 op de PostNL route, pas daarna zou de postmarkt opgaan in een brede bezorgmarkt. En dat terwijl de PostNL route zich al jaren kenmerkt door stijgende prijzen, teruglopende kwaliteit, subsidieaanvragen en rechtszaken.

Partijen in de brede bezorgmarkt, waaronder Spotta, zijn van mening dat de markt snel behoed moet voor verder verval. Naast alternatieven voor de klant helpt concurrentie ook om PostNL weer te disciplineren om het beter en goedkoper te gaan doen. Niet pas in 2035 maar binnen 3 tot 5 jaar kan die brede bezorgmarkt een feit zijn als de Postwet daar nu ruimte voor gaat bieden.

Aan de Tweede Kamer willen wij vragen om het wetsvoorstel aan te laten passen zodat op korte termijn zich alternatieven in de brede bezorgmarkt kunnen ontwikkelen. Met de volgende drie aanpassingen in het wetsvoorstel kan dat:

1. Haal drukwerk, pakketten, 24 uren post en aangetekende uit de Postwet en de UPD

Op deze producten zijn in Nederland voldoende alternatieven beschikbaar, via bijvoorbeeld pakketbedrijven, dagbladbezorgers, weekkrant- en reclamefolderbezorgers. PostNL wil deze producten niet meer leveren (24 uren post) en/of benut haar concurrentievoordelen handig zoals kruissubsidiëring, de BTW-vrijstelling en de lage loonkosten van de postbezorger. Bovendien houdt PostNL zich al jaren straffeloos niet aan de Postwet op een aantal van deze producten: de eisen voor 24 uren post worden niet gehaald en de bezorging van aangetekende wordt uitgevoerd in een netwerk waar 80% van de bezorgers niet in loondienst is. Door de genoemde producten uit de Postwet te halen vervalt een groot deel van de concurrentievoordelen die PostNL geniet en krijgen alternatieven als vanzelfsprekend meer ruimte. Hiermee ontstaat de ook door het ministerie gewenste brede bezorgmarkt waar uiteindelijk de postmarkt in op zal gaan. Het ACM-advies (p.32, laatste alinea) onderschrijft de inzet om deze poststromen uit de UPD te halen, noteert dat dit meer aanbieders, kwaliteitsverbetering en prijsdruk genereert en meldt dat de publieke belangen daardoor beter geborgd worden. Waarom het ministerie dat advies niet volgt, is ons onduidelijk.

2. Behoud netwerktoegang en geef deze vorm op kostprijs+ basis

Het ministerie wil de toegang tot het netwerk van PostNL afbouwen, of meer precies: de kortingsregeling daarvoor. In het gesprek van 17 juli 2025 bleek het ministerie echter niet op de hoogte van de tarieven die PostNL hanteert voor commerciële klanten en voor netwerktoegang. De praktijk is namelijk dat commerciële tarieven (dus voor de klanten van PostNL zelf) veelal lager zijn dan de tarieven voor netwerktoegang (die gelden voor geregistreerde postvervoerbedrijven, dus concurrenten van PostNL). Als geregistreerd postvervoerbedrijf hebben wij als Spotta recht op netwerktoegang bij PostNL maar zelfs met korting zijn de commerciële tarieven die we al hadden voordeliger, dus wij hebben gewoon ons lopende commerciële contract aangehouden. Wij maken ons met deze lobby niet populair bij PostNL, getuige ook het door PostNL bij ACM ingediende handhavingsverzoek en de nog steeds daarop lopende rechtszaak. Nu we ons nadrukkelijk als concurrent van PostNL positioneren zou PostNL ons een volgende keer kunnen weigeren als commerciële klant, of ons een enorme tariefsverhoging kunnen opleggen. Om dergelijk monopolistische gedrag in de toekomst te voorkomen moet netwerktoegang op mogelijkheid en prijs voor alle geregistreerde postvervoerbedrijven over en weer (!) wettelijk worden vastgelegd. Dat zou in onze visie op een kostprijs+ basis moeten worden vormgegeven. De wetgever bepaalt hoeveel marge een postvervoerbedrijf mag maken op de kostprijs van een specifieke dienst (de +) en de ACM bepaalt de kostprijs van die specifieke dienst. Hiermee voorkomt de wetgever misbruik van marktmacht en kruissubsidiëring op het niveau van individuele diensten.

3. Zorg voor krachtig toezicht (marktmeester) in de transitie naar een brede bezorgmarkt

Op weg naar een brede bezorgmarkt hebben we een marktmeester nodig die het doel van die brede bezorgmarkt voor ogen houdt. Aan de ene kant moet het voor PostNL (financieel) interessant blijven om post te blijven bezorgen, goede kwaliteit te leveren en te innoveren. Eventueel met een paar jaar een beperkte subsidie. Maar doel is natuurlijk een markt die zich weer snel zelf kan bedruipen, dat is die brede bezorgmarkt waar iedereen het wel over eens is. De volumes zullen blijven dalen, bezorgbedrijven op de brede bezorgmarkt zullen sneller willen groeien in marktaandeel of geografie. En ook PostNL zal naar verwachting een rol van betekenis willen blijven vervullen. Tegelijkertijd gaan

klanten hun voorkeuren op de markt ontwikkelen en krijgen zij keuze uit meerdere aanbieders met elk een eigen aanbod, dus ook variërend in prijs, kwaliteit, service, etc. Net als in andere netwerkmarkten zullen er tijdens die transitie spanningen ontstaan, totdat we na een paar jaar in een marktsituatie zijn beland die in balans is en waar regionale of landelijke concurrentie zijn werk kan doen in het belang van alle stakeholders. Een onafhankelijke toezichthouder (dat zou de ACM kunnen zijn) zal in de betekenis van ouderwetse marktmeester die transitie moeten begeleiden zodat de continuïteit van postdienstverlening tijdens die transitie niet in gevaar komt en er wel binnen een paar jaar een gezonde brede bezorgmarkt kan ontstaan. Het is aan het ministerie om de gereedschapskist van de toezichthouder ook goed te vullen zodat de toezichthouder ook echt haar werk kan doen en kan ingrijpen als dat nodig is. Voor het instrumentarium zelf kan teruggegrepen worden op soortgelijke markten, op de Europese Postrichtlijn en op het regime dat tot enkele jaren terug in de Nederlandse Postwet stond.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Yme Pasma", with a horizontal line extending to the right.

Yme Pasma
CEO

T 06-22523983 E yme.pasma@spotta.nl